

Brakvands-køllepolyp (*Cordylophora caspia*)

Videnskabeligt navn: *Cordylophora caspia*

Synonymer: *Cordylophora lacustris*.

Liste over samtlige synonymer findes i WoRMS (World Register of Marine Species, Apia ID 117428)⁸

Kaldenavn: Brakvands-køllepolyp

Status i Danmark: Invasiv

Beskrivelse

Brakvands-køllepolyp er en buskagtig, grenet koloni med et brunligt hylster omkring stilkene¹. Den bliver op til 10

cm, men bliver som regel kun op til 3 cm lang. Dens levested er bølgebeskyttede lavvandede brakvandsområder med en salinitet på 2-12‰, sjældent op til 35 ‰. Den hæfter sig på hårdt substrat, som menneskeskabte strukturer (havne etc.) store og små sten, undervandsvegetation samt muslingeskaller og krabber. Den lever af at filtrere vandet for små larver, zooplankton etc.⁹

Brakvands-køllepolyp. Foto: Eric A. Lazo-Wasem/Wikimedia Commons.

Forvekslingsmuligheder

Der er flere af de klokkeformede polypper, der intet hylster har omkring polyphoverne. Disse er svære at skelne fra hinanden.

Spredningsvej og nuværende udbredelse

Brakvands-køllepolyp stammer fra området omkring det Kaspiske Hav og Sortehavet. Arten er spredt til Nordamerika og Australien² og kom til Vesteuropa i 1800-tallet¹. Brakvandskøllepolyp blev fundet i Danmark i 1895^{3,11}. Brakvands-køllepolyp er formentlig blevet spredt via ballastvand, men er i eksempelvis Lake Erie, USA, blevet introduceret igennem akvarier, som er blevet tømt i søen⁴.

Der er ingen observationer af brakvands-køllepolyp registeret i det danske overvågningsprogram⁴ og på arter.dk⁵. På OBIS.org er der dog angivet fund i Randers Fjord, Isefjord og på Fyn, samt en del fund i Østersøområdet langs den tyske og polske kyst¹¹. Kendskabet til udbredelse og hyppighed i Danmark er derfor meget usikkert.

Datagrundlag for artens invasive status i Danmark

Vi benytter en skala fra 0-3 til at vurdere arterne i forhold til de seks parametre spredningspotentiale, levestedets bevarings- og naturværdi, påvirkningen på hjemmehørende arter, påvirkning på

økosystemfunktioner', økonomiske effekter og helbredseffekter. 0 svarer til ingen, 1 svarer til lav, 2 svarer til middel og 3 svarer til høj påvirkning. Kvaliteten af data, der ligger til grund for vurderingen, angives på en firetrins skala: meget sikker (empiriske, kvantitative data for arten), sikker (overvejende kvalitative data for arten), middel (udelukkende kvalitative data), usikker (få eller ingen data).

	Sprednings- potentiale	Levestedets bevarings- og naturværdi	Påvirkning af hjemme- hørende arter	Påvirkning af økosystem- funktioner	Økonomiske effekter	Helbreds effekter
Score	2	2	1	2	1	0
Datakvalitet	sikker	usikker	usikker	middel	usikker	sikker

Spredningspotentiale: 2 (middel). Spredningspotentialet for brakvands-køllepolyp er på baggrund af forsigtighedsprincippet vurderet til middel i Danmark. Brakvands-køllepolyp vokser hurtigt og kan formere sig såvel vegetativt som ved kønnet formering. Planula-larven svømmer eller kravler og kan sandsynligvis kun spredes inden for et lille område. Der er dog set spredning over større afstande, og dette kan delvis tilskrives mennesketransport, men måske også at afbrækkede stykker af den længelevende polypkoloni er ført omkring med havstrømme⁹.

Levestedets bevarings- og naturværdi: 2 (middel). Levestedets bevarings- og naturværdi for brakvands-køllepolyp er ud fra et forsigtighedsprincip vurderet til middel. Brakvands-køllepolyp findes ofte på planter nær ferskvandsudløb¹ og i brakke fjorde, men optræder også ved højere saltindhold.

Påvirkning af hjemmehørende arter: 1 (lav). Påvirkning af hjemmehørende arter er vurderet til lav. Brakvands-køllepolyp kan konkurrere om plads og føde med blåmusling og andre organismer, der lever på hårde substrater⁴.

Påvirkning af økosystemfunktioner: 2 (middel). Påvirkning af økosystemfunktioner er vurderet til middel. Brakvands-køllepolyp konkurrerer med hjemmehørende arter om plads og føde. De potentielt store tætte kolonier af brakvands-køllepolyp kan forårsage væsentlige ændringer i de bentske habitater, hvilket kan føre til strukturelle ændringer i pelagiske og bentske samfund⁶.

Økonomiske effekter: 1 (lav). De økonomiske effekter for brakvands-køllepolyp er vurderet til lav. Større tætheder af brakvands-køllepolyp på skibe og både kan resultere i øget brug af produkter til at begrænse at brakvands-køllepolyp fæstner sig på skibe og både⁴. Der er også eksempler på at brakvands-køllepolyp har tilstoppet vandindtaget på kraftværker⁷.

Helbredseffekter: 0 (ingen). Der er ingen kendte helbredseffekter for brakvands-køllepolyp.

Kilder

¹ Køie, M., Kristiansen, A. and Weitemeyer, S. 1999 Havets dyr og planter. Gads forlag.

² Sand-Jensen, K. and Larsen, G. 2006. Naturen i Danmark, Havet, Gyldendal.

- ³ Folino-Rorem, N.C., Darling, J.A. and D'Ausilio, C.A. 2009. Genetic analysis reveals multiple cryptic invasive species of the hydrozoan genus *Cordylophora*. *Biol Invasions* 11:1869–1882.
- ⁴ Det nationale Overvågningsprogram. <https://mst.dk/natur-vand/overvaagning-af-vand-og-natur/hav-og-fjord/> (besøgt 22. april 2022).
- ⁵ Arter.dk, art: Brakvands-køllepolyp – *Cordylophora caspia*. <https://arter.dk/taxa/taxon/details/64408cf8-f785-ea11-aa77-501ac539d1ea> (besøgt 22. april 2022).
- ⁶ Olenin, S. 2006. DAISIE Factsheet on *Cordylophora caspia* (Pallas, 1766)
- ⁷ Chemie Technik 2000. Keine chance für Affenhaar- Algeneintrag in Kühlwassersysteme durch automatisches Rückspülfilter verhindern. 29(6)
- ⁸ [WoRMS Editorial Board](https://www.marinespecies.org) (2022). World Register of Marine Species. Available from <https://www.marinespecies.org> at VLIZ. (besøgt 22. april 2022).
- ⁹ Tyler-Walters, H. & Pizzolla, P., 2007. *Cordylophora caspia* Ponto-Caspian freshwater hydroid. In Tyler-Walters H. and Hiscock K. *Marine Life Information Network: Biology and Sensitivity Key Information Reviews*, [on-line]. Plymouth: Marine Biological Association of the United Kingdom. (besøgt 22. april 2022).
- ¹⁰ OBIS-Ocean Biodiversity Information System. <https://obis.org/> (besøgt 22. april 2022).
- ¹¹ Jensen, K.R. and Knudsen, J. 2005. A summary of alien marine benthic invertebrates in Danish waters. *Oceanological and Hydrobiological Studies* 34, Suppl. 1: 137-162.
- ¹² Rasmussen, E. 1973. Systematics and ecology of the Isefjord marine fauna (Denmark). *Ophelia* 11: 1-507.